

YAKIN DÖNEM GENÇLİK VE SPOR POLİTİKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Gözde ALGÜN DOĞU*, **A. Azmi YETİM****

* Dr., Aksaray Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Aksaray, TÜRKİYE

** Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ankara, TÜRKİYE

Email: gzdalgn@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, Yakın dönem gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesidir. Araştırmada, yakın dönem gençlik ve spor politikaları Türkiye Cumhuriyet'in de gençlik ve spora yön veren üst düzey yöneticilerin görüşlerinden hareketle değerlendirilmiştir.

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji seçilmiştir. Bu bağlamda bireysel görüşme, yapılmıştır. Araştırma örnekleme, amaçlı örnekleme yöntemleri ile oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında, görüşme talebini kabul eden 13 adet görüşmeci ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler elde edilmiştir. Araştırma verileri "içerik analizi" ve "sürekli karşılaştırmalı analiz" yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, katılımcılar yakın dönem gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesinde gençlik vurgusu yaparak, kamu politikalarının oluşturulmasında gençliğe önem verilmesi hususunda görüş belirtmektedirler. Bununla birlikte bakanlık yapılanmasının gençlik ve spor politikalarının uygulanabilirliği açısından olumlu sonuçlarının olduğu ancak spor faaliyet ve projelerinin yeterli seviyede olmadığı ve bakanlığın gençlik politikaları ile sosyal bir gençlik, spor politikaları ile sağlıklı bir nesil hedeflendiğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, Türkiye'deki yakın dönem gençlik ve spor politikalarının ekonomik ve sosyal yönleriyle ele alındığı görülmektedir. Sağlıklı nesillerin yetişmesinde, ekonominin gelişmesinde, toplumsal barışın sağlanmasında sporun önemli bir araç olduğu, gençlik ve spor politikalarında ana temalar olarak; ekonomik, sosyal, eğitim ve aile hayatının üzerinde önemle durulduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Gençlik, Spor, Politika

ASSESSMENT OF RECENT PERIOD YOUTH AND SPORT POLICIES

Abstract

The aim of this study is to assess youth and sports policies in recent years. Youth and sports policies in recent years are evaluated with reference to the opinions of senior managers who give the direction of the youth and sports in Turkish Republic in this research.

From this point of view, phenomenology among qualitative research designs has been selected in the research. Concordantly, individual interview has been done. The research sample have been created by purposive sampling methods. In the frame of the research, the datas have been maintained with the help of 13 voluntaries, using the semi- structured interview form. Research's datas have been evaluated with the methods "content analysis" and "constant comparative analysis".

According to the findings of the study, participants opine about giving importance to the youth for the creation of public policies, by making emphasis on youth in the evaluation of youth and sports policies in recent years. They state that there are positive results of ministry structuring in terms of the applicability of youth and sports policies, and also the ministry aim at a social youth with youth policies and a healthy generations with the sports policies but the sports activities and projects aren't sufficient.

Consequently, it is discussed the economic and social aspects of the recent years youth and sports policies. It is determined that sports is a very important means for the growing healthy generations, the development of economy and the ensuring social peace; and that it is overemphasised on the economical, social, educational and family life.

Key Words: Youth, Sport, Policy

1. Giriş

Gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek, potansiyellerini tam anlamıyla ortaya çıkarabilecekleri imkan ve zemini hazırlamak, ekonomik ve sosyal hayatın her alanına etkin katılımlarını sağlamak gerekir. Gençlerin ekonomik ve sosyal alanın tümüne etkin katılımı ise ülke kalkınması ve gelişimi için büyük öneme sahiptir.

Bireysel ekonomik ve sosyal yönleriyle spor; sağlıklı nesillerin yetişmesinde ekonominin gelişmesinde, toplumsal barışın tesis edilmesinde, sosyal uyumun geliştirilmesinde çok önemli bir yere sahiptir.

Gençlerin yaş, cinsiyet, ekonomik, sosyal, ailevi ve kültürel durumları, eğitim seviyeleri, yaşadıkları yerler göz önünde bulundurularak, gençlerle iletişimin kurulması kamu politikalarının oluşturulmasında büyük önem taşımaktadır.

Gençler, hayatlarının en önemli evresinden geçerken istismara açıklık nedeniyle ilgiye ihtiyaç duymaktadırlar. Gençliğin doğasıyla ilgili olan bu durumun yanında gençler geleceğin inşasında da rol alacak pozitif bir güç olarak kabul edilmelidir.

Gençlik politikaları gençlerin toplumsal yapının her alanına etkin bireyler olarak katılımı ve sahip oldukları yeteneklerin ortaya çıkarılması için vazgeçilmez bir unsurdur.

Spor, fiziksel ve zihinsel sağlığı korumak ve geliştirmek, sosyal ilişkiler kurmak, eğlenmek ve hoşça vakit geçirmek veya yarışmalarda mücadele ederek kazanmak amacıyla organize ya da plansız olarak yapılan fiziksel aktivitenin her türlü şeklini ifade etmektedir. Günümüzde tüm ülkeler spora büyük bir önem vermekte ve uluslararası spor organizasyonları ile spor yarışmalarında ön sıralarda yer alabilmek için yoğun mücadeleler göstermektedir.

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri, kişilerin sosyal, psikolojik, fiziki, kültürel ve zihin gelişimlerinin yanı sıra günümüzde kitleleri etkileyen, uluslararası ilişkileri geliştirerek dünya barışına katkıda bulunan evrensel bir faaliyet alanı olması nedeniyle de öne çıkmaktadır. Bu nedenle gençler üzerinde sporun pozitif etkilerini anlama ve kavramada kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarına yön vermek gerekmektedir.

Gençlere düzenli fiziksel aktivite alışkanlığının kazandırılması, yetenekli gençlerin tespit edilerek üst düzeyde sporcu olarak yetiştirilmesi, amatör branşlara gerekli ve yeterli desteğin verilmesi ancak başarılı gençlik ve spor politikalarıyla gerçekleştirilebilir (Gençlik ve Spor Bakanlığı. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi. Ankara: Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını; 2013).

2. Amaç ve Yöntem

Bu çalışmanın amacı, Yakın dönem gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesidir.

Araştırmada, yakın dönem gençlik ve spor politikaları Türkiye Cumhuriyet'in de gençlik ve spora yön veren üst düzey yöneticilerin görüşlerinden hareketle değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, uzman görüşleri doğrultusunda ve ilgili alan yazın taranarak hazırlanmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme formunda kullanılan standartlaştırılmış açık uçlu sorular; “dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur” (Patton M. How to Use Qualitative Methods In Evaluation. Newbury Park: 1970).

Değişen koşullara uyum sağlayabilme esnekliği, geribildirim mekanizmasının anında işleyebilmesi, derinliğine bilgi edinilebilmesi, yanlış anlamaların azaltılması, cevaplarda bireyselliğin korunması gibi özelliklerinden dolayı da açık uçlu sorular bu araştırma için uygun görülmüştür (Kara F. Spor Örgütlerinde Kadın Yöneticilerin Kariyer Engelleri. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi; 2011).

Verilerin toplanmasında, hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak üst düzey yöneticilere uygulanmıştır.

Araştırmacı, görüşmeler öncesinde, belirlenen yöneticilerle ön görüşme yaparak araştırma hakkında bilgi vermiş ve yetkili kişilerin kabulü ile randevu almıştır. Belirlenen tarih, saat ve yer görüşmecilerin istekleri doğrultusunda belirlenmiştir.

Araştırmacı tüm ön aşamalardan sonra yarı yapılandırılmış görüşme formlarını üst düzey yöneticilerle ses kaydı alınarak yüz yüze yapmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmacı tarafından veriler toplandıktan sonra öncelikle veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmada “içerik analizi” ve “sürekli karşılaştırmalı analiz” yöntemi uygulanmıştır. İçerik analizi, temel olarak nitel verilerin nicel verilere indirildiği bir tekniktir (Kara F. Ötekinin Algısı Spor Sektöründe Kadınlarca Algılanan Cinsiyet Önyargıları ve Ayrımcılığı. Sözel Bildiri. Antalya: 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi; 2010).

Diğer bir yöntem de nitel araştırma metodlarında sıkça kullanılan “sürekli karşılaştırmalı analiz” yöntemidir (Glaser B, Strauss A. The Discovery of Grounded Theory. Chicago:1967). Bu metotta tümevarım yöntemi kullanılmaktadır. Verilerin önceden düzenlenmiş temalara göre analiz edilmesinden ziyade, veriler elde edildikten sonra temalara ayrılmıştır (Ekiz D. Eğitimde Araştırma Yöntem ve Methodlarına Giriş. Ankara: Anı Yayıncılık; 2003). Bu işlem sürecinde, temellendirilmiş kuram yaklaşımı çerçevesinde, elde edilen veriler incelenerek, sürekli karşılaştırmalar yapılarak benzer veriler sınıflandırılıp temalar elde edilmiştir. Elde edilen bu kategoriler tablolar halinde sunulmuş ve tablolardaki veriler araştırmaya katılan bürokratların görüşmelerinde kaydedilen konuşma metinleri ile desteklenmiştir.

Tüm bu çalışmaların yanında araştırmacı Nvivo 8 adlı programından faydalanmış bu program sayesinde ilk başta oluşturduğu Word formatındaki 13 görüşme bu programa yüklenerek gerekli kodlar bu programda işaretlenmiş ve buradan da temalara bağlanmıştır. Program sayesinde bütün olarak hareket edilebilme sağlanmış ve görüşme forumları arasında daha hızlı geçişlere program olarak tanınmıştır.

3. Bulgular

Tablo 1. Yakın Dönem Gençlik ve Spor Politikalarını Nasıl Değerlendiriyorsunuz Sorusuna İlişkin Bulguların Dağılımı

Görüşmeci	Spor	Gençlik	Toplum
G1	0	2	1
G2	0	6	1
G3	0	1	3
G4	0	0	2
G5	0	5	2
G6	0	0	3
G7	1	1	0
G8	0	0	1
G9	1	1	0
G10	1	0	0
G11	1	1	0
G12	1	0	1
G13	1	0	0
Sıklık (Yüzde)	6 (%16.2)	17 (%46)	14 (%37.8)

Verilen cevaplar kapsamında katılan yöneticilerden %46'lık kısım yakın dönem gençlik ve spor politikalarında daha çok gençlik vurgusu yapmış, onu %37.8'lik dilimle toplum vurgusu ve %16.2'lik dilimle spor vurgusu izlemiştir.

Tablo 2. Gençlik Politikaları Çerçevesinde Nasıl Bir Gençlik Hedeflenmektedir Sorusuna İlişkin Bulguların Dağılımı

Görüşmeci	Kültürel	Sosyal	Spor-Sağlık	Ekonomik
G1		1		1
G2		3		
G3	2	2	2	
G4		1		
G5		2	1	
G6		2	1	
G7		1	1	
G8			1	
G9		1		
G10	1	3		
G11		2		
G12	3	1		
G13		2	1	
Sıklık (Yüzde)	6 (%17.1)	21 (%60)	6 (%20)	1 (%2.8)

Katılımcıların politikalarla hedeflenen gençlik sorusuna vermiş oldukları cevaplar ile elde edilen temalardan %60 ile en büyük paya sahip tema sosyal temasıdır. Onu takip eden kültürel ve spor-sağlık teması %17.1 ve %20 oranlarında bulunmuş, en az da ekonomik tema gözlemlenmiştir.

Tablo 3. Spor Politikaları ile Hedeflenenler Sorusuna İlişkin Bulguların Dağılımı

Görüşmeci	Toplumsal Fayda	Sporun Gelişimi	Gençlik	Uluslararası Başarı
G1		1		1
G2	2		1	
G3			5	
G4	2	1	1	1
G5	1	2		
G6			3	
G7				1
G8		2		
G9	1		2	
G10	1		4	
G11	1			
G12	1	1		
G13	1	2		
Sıklık (yüzde)	10 (%26.3)	9 (%23.6)	16 (%42.2)	3 (%7.9)

Katılımcılardan %42.2'lik dilim sporun gelişimi ile hedeflenen amaç olarak gençlik teması altında birleşmiştir. İkinci olarak %26.3'lük dilim ile toplumsal fayda, onu %23.6 oranında sporun gelişimi izlemiştir. Son olarak %7.9'luk oran ile uluslararası başarı teması oluşmuştur.

4. Tartışma

Örgütsel yapı incelendiğinde; gençliğe yönelik hizmetlerin daha fazla öne çıkarılarak etkin ve yaygın şekilde yürütülmesi amacıyla bakanlık bünyesinde Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Proje Koordinasyon Genel Müdürlüğü ile Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü oluşturularak, gençlik konusu çok yönlü ele alınmaya başlanmıştır.

Diğer yandan araştırma sonuçları bakanlık ve ilgili birimlerin faaliyetleri incelendiğinde, çalışma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bakanlığın kuruluş aşamasından sonraki

süreçte daha çok gençliğe yönelik faaliyetlerin yapıldığı, profesyonel spor organizasyonları dışında, spora yönelik faaliyet ve projelerin ise ikinci planda kaldığı ve bu alanda da yapılacak proje sayılarının artırılması gerektiği söylenebilir. Çünkü spora yönelik faaliyet ve proje sonuçları gençlik faaliyetlerine göre sınırlı sayıda kalmaktadır.

Araştırma kapsamına alınan yöneticilerin, son yıllarda gençlik ve spor politikaları ile nasıl bir gençlik hedeflenmektedir sorusuna ilişkin olarak, kültürel, sosyal, spor-sağlık ve ekonomi olmak üzere 4 başlıkta cevap verdikleri saptanmıştır. Sosyal tema %60 oranıyla ön planda yer alırken, diğer temalar birbirine yakın oranlarda sırasıyla, spor-sağlık (%20), kültürel (%17.1) ve ekonomi (%2.8) olarak tespit edilmiştir.

Türk siyasal hayatının yakın dönemlerine ilişkin detaylı bir inceleme yapıldığında, gençlik olgusunun bütünlüklü ve sistematik bir politikanın ya da programın odağına yerleştirilmediği ve çoğunlukla kendisine ödevler yüklenen ve sınırlar çizilen bir toplumsal belirlenim alanı olarak kurgulandığı görülecektir. Gerek küresel düzeydeki gelişmelerin etkisiyle gerekse Türkiye'nin iç dinamiklerinde meydana gelen esaslı dönüşümlerle birlikte, tüm alanlarda olduğu gibi, gençlik alanında da tanımlardan uygulamalara kadar yansıyan radikal değişiklikler yaşanmıştır (Kızılkaya A, Karakullukçu Ö, Kömürcü C. Son On Yıllık Dönemde Gençlik Politikaları Bağlamında Yaşanan Demokratik Evrim Süreci. Gençlik Araştırmaları Dergisi 2013; 1(1)).

Ayrıca araştırma sonuçlarında sosyal temanın üst düzey yöneticiler tarafından ön plana alınmasında, ülkenin genel politikasını belirleyen siyasi iktidarın hem düşünce yapısının hem siyasal hem de yasal düzenlemeleri ve uygulamalarının etkili olduğu söylenebilir.

Veri toplama aracında yer alan, son yıllarda spor politikaları ile spordaki beklentileriniz sorusuna verilen cevapların; toplumsal fayda, sporun gelişimi, gençlik ve uluslararası başarı gibi 4 ana tema altında toplandığı tespit edilmiştir.

Yöneticilerin ulusal politikaları içselleştirdiği ve politikalara yönelik farkındalık seviyelerinin yüksek olduğu söylenebilir. Bu durumun ulusal politikaların uygulamasına ve belirlenen amaçların gerçekleştirilmesine de önemli katkı sağlayacağı muhakkaktır. Zira Ulusal Gençlik ve Spor Politika Belgesinde yer alan politikalarda da son yıllarda spor politikaları ile spordaki beklentiler temasında gençlik temasına ağırlık verildiği görülmektedir.

5. Sonuç

Yakın dönem gençlik ve spor politikalarını değerlendirmek amacıyla nitel boyutta Türkiye Cumhuriyeti'nde gençliğe ve spora yön veren üst düzey yöneticilerin katıldığı bu çalışmada; yakın dönem gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesinde gençlik olgusunun spora göre daha ön planda olduğu ifade edilebilir.

Nitel boyutta yakın dönem gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesinde, daha çok gençliğin ele alınmaya çalışıldığı ve gençlik konularına yatırım yapıldığı görülmektedir. Son yıllarda gençlik politikaları ile sosyal bir gençlik hedeflenmektedir. Spor politikaları ile sağlıklı gençlerin yetişmesinin önemli olduğu belirtilmektedir.

Sonuç olarak, Yakın dönem gençlik ve spor politikalarında gençliğe yönelik faaliyet ve projelerin daha belirgin olduğu ancak gençlikle birlikte sporun da önemle ele alınması gerektiği hususuna katılımcıların vurgu yaptığı belirlenmiştir.

KAYNAKLAR

- Ekiz D. Eğitimde Araştırma Yöntem ve Methodlarına Giriş. Ankara: Anı Yayıncılık; 2003.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi. Ankara: Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını; 2013.
- Glaser B, Strauss A. The Discovery of Grounded Theory. Chicago:1967.
- Kara F. Spor Örgütlerinde Kadın Yöneticilerin Kariyer Engelleri. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi; 2011.
- Kara F. Ötekinin Algısı Spor Sektöründe Kadınlarca Algılanan Cinsiyet Önyargıları ve Ayrımcılığı. Sözel Bildiri. Antalya: 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi; 2010.
- Kızılkaya A, Karakullukçu Ö, Kömürcü C. Son On Yıllık Dönemde Gençlik Politikaları Bağlamında Yaşanan Demokratik Evrim Süreci. Gençlik Araştırmaları Dergisi 2013; 1(1).
- Patton M. How to Use Qualitative Methods In Evaluation. Newbury Park: 1970.